

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

---

1. Статут и предмет на дейност

„Градус“ АД гр. Стара Загора е учредено на 28 ноември 2017 г.

Адрес на управление: гр. Стара Загора, кв. „Индустиален“, Птицекланица „Градус“

Булстат: 204882907

1.1. Собственост и управление

„Градус“ АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Акционери на Дружеството към 31.12.2018г. са:

- Лука Ангелов Ангелов - 40,72% от капитала
- Иван Ангелов Ангелов - 40,72% от капитала
- Юридически лица – 15,65% от капитала
- Индивидуални акционери – 2,91% от капитала

Органи на управление на Дружеството

- Общо събрание на акционерите
- Съвет на директорите

2. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Настоящият междинен консолидиран финансов отчет е изготвен при спазване принципа на действащото предприятие, текущото начисляване и историческата цена, с изключение на имоти, съоръжения, машини и оборудване, които се отчитат по модела на преоценената стойност в МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност според МСС 40 „Инвестиционни имоти“. Междинният консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които обхващат тълкования на Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и Международни счетоводни стандарти (МСС) и тълкования на Постоянния комитет за разяснение (ПКР), одобрени от Комитета по МСС (КМСС), които са в сила от 1 януари 2018 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Функционална валута и валута на представяне

Съгласно изискванията на българското законодателство, Групата води счетоводство и изготвя консолидираните си финансови отчети в националната парична единица на Република България - български лев, който от 1 януари 1999 е с фиксиран курс към еврото в съотношение 1 евро = 1.95583 лева.

Настоящият междинен консолидиран финансов отчет е изготвен в хиляди лева (хил. лв.).

3. Значими счетоводни политики

(а) Сделки в чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода.

Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични активи и пасиви в чуждестранна валута, които се оценяват по историческа цена, се превалутират във функционалната валута по курса на датата на сделката. Курсови разлики, възникващи от превалутуирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики, възникващи от превалутуирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба, или отговарящи на условията хеджинги на паричен поток, които се признават в друг всеобхватен доход (ако има такива).

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(б) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

Първоначално признаване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива.

Цената на придобиване включва покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, както и всички други разходи, пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството. Стойността на активите придобити по стопански начин включва направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи; разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация; първоначална приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на актива и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива и капитализирани разходи за лихви. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последваща оценка

Дълготрайните материални активи след тяхното първоначално придобиване се отчитат по модела на преоценената стойност по МСС 16.

Справедливата стойност на дълготрайните материални активи се определя на базата на пазарни доказателства, представени в доклад, изготвен от одобрен лицензиран оценител. Преценка се предвижда да се извършва на всеки 3 години. Когато справедливата стойност се промени значително за по-кратък период от време, преценката може да се прави по-често, за да се гарантира тяхната балансова стойност към съответната отчетна дата да не се различава съществено от справедливата им стойност.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се определят като се сравняват постъпленията с балансовата стойност на актива, и се признават нетно в други приходи / други разходи в печалби и загуби. Когато преоценените активи се продадат или отпишат по друга причина, сумите, включени в преоценен резерв, се рекласифицират в неразпределена печалба или загуба.

(ii) *Последващи разходи*

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в балансовата стойност на съответния актив, само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

(iii) *Амортизация*

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която актива е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти, машини, съоръжения и оборудване. Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите, когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Приетите амортизационни норми са както следва:

	годишна амортиз. норма в %
• Сгради и съоръжения	1.5
• Машини и оборудване	8
• Транспортни средства	10
• Компютърно оборудване	33.3
• Стопански инвентар	10

- Други дълготрайни активи

4 – 10

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности (ако не са незначителни) се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

(в) Нематериални активи

(i) Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията).

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние в групата на “нематериалните активи”.

В консолидирания финансов отчет първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

(ii) Нематериални активи, различни от репутация

Нематериалните активи представляват търговски марки, лицензи, софтуер и други нематериални активи. Нематериалните активи, придобити от дъщерните Дружества имащи ограничен полезен живот са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки. Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

(iii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iv) Амортизация

Нематериалните активи, различни от репутация и търговски марки, се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба.

годишна амортиз. норма в %

• Права върху интелектуална собственост	15
• Права върху индустриална собственост	15
• Други нематериални активи	6.67 – 33.33

Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

(г) Инвестиции

Дългосрочните инвестиции, представляващи инвестиции във финансови инструменти, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване, която представлява:

- справедливата стойност на възнаграждението, което е платено за придобиване на дялове и/или
- стойността на внесенения паричен дружествен дял и/или
- стойността на апортираните дялове срещу издадените акции, която стойност е определена от назначени от съда оценители, вкл. преките разходи по придобиването на инвестицията, намалена със загубите от обезценка.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Притежаваните от Групата инвестиции във финансови инструменти подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия и индикатори за обезценка, същата се изчислява като разлика при съпоставянето на балансовата стойност спрямо възстановимата стойност на инвестицията и тя се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях, на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите.

(д) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са имоти държани за отдаване под наем и/или капиталово натрупване. Инвестиционните имоти първоначално се признават по цена на придобиване заедно със всички свързани разходи. При последващо оценяване се прилага модела на справедливата стойност според МСС 40 „Инвестиционни имоти“. Инвестиционен имот се отписва при продажба или когато не се използва или не се очакват бъдещи икономически ползи от продажбата му. Всяка печалба или загуба от отписването на имота се признава в печалбата или загубата за текущия период. Те се посочват нетно, към статията “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Трансфери от и към “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

(е) Наети активи

Лизинговите договори, по силата на които се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг и те не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата.

(ж) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се отчита на принципа на средно претеглена цена за материали и незавършено производство, и включва разходи за придобиване на материалните запаси, разходите за производство или преработка, както и всички други разходи отнасящи се до привеждането на материалните запаси до тяхното текущо местоположение и състояние. В случая на произведена продукция, себестойността също така включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация и други общопроизводствени разходи, разпределени на база нормален производствен капацитет.

Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Биологични активи съгласно МСС 41 „Земеделие“ се отчитат при първоначално и последващо оценяване по справедлива стойност намалена с разходите за продажба. Промяната в справедливата стойност се отчита печалбата или загубата за периода в който възниква.

(з) Обезценка

(i) Недеривативни финансови активи

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства, че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития,

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждало, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга. В допълнение, за инвестиция в капиталова ценна книга, значителен или продължителен спад в справедливата стойност под нейната цена на придобиване е обективно доказателство за обезценка.

Кредити и вземания

В консолидирания финансов отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност (стойността по оригинално издадената фактура), намалена с размера на обезценката, определена като несъбираеми суми.

Групата взема предвид доказателства за обезценка на кредити и вземания, както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими вземания се проверяват за специфична обезценка. Всички индивидуално значими кредити и вземания, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Кредитите и вземанията, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка като са групирани заедно вземания със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческите тенденции на вероятността за неизпълнение на задълженията, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби, коригирани с преценката на ръководството дали сегашните икономически и кредитни условия са такива, че има вероятност реалните загуби да бъдат по-големи или по-малки от предполагаемите на базата на историческите тенденции.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

(ii) Нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава в случай че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(и) Доходи на персонала

(i) Планове с дефинирани вноски

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски в България. Задълженията за превеждане на вноски по плановете за пенсиониране с дефинирани вноски, се признават като разходи за персонала в печалби и загуби текущо. Вноските по план с дефинирани вноски, които са дължими повече от 12 месеца след края на периода на предоставяне на услугите от служителите, се дисконтират до настоящата им стойност.

(ii) *Планове с дефинирани доходи*

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на 2 месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на 6 месечни брутни работни заплати. Към датата на отчета ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

(iii) *Доходи при прекратяване*

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажира ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Групата е отправило официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(iv) *Краткосрочни доходи на наети лица*

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(й) *Провизии*

Провизия се признава в случаите, когато Групата в резултат от минали събития има правно или конструктивно задължение, което е надеждно измеримо, и е вероятно погасяването му да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

Провизия за обременяващи договори се признава, когато очакваните ползи за Групата от договора са по-ниски от неизбежните разходи за изпълнение на задълженията по договора. Тази провизия се оценява по настоящата стойност на по-ниското от очакваните разходи за прекратяване на договора и очакваните нетни разходи за продължаване на договора. Преди установяване на провизията, Групата признава загуба от обезценка на активи, свързани с този договор.

(к) *Приходи*

(i) *Приходи от продажба на готова продукция и стоки*

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Приходите от продажба на готова продукция и стоки, в хода на нормалната дейност се признават по справедлива стойност на полученото, или което се очаква да се получи като възнаграждение, намалено с върнатите стоки, отстъпки или работи. Приход от продажба на стоки и готова продукция се признава в момента, когато съществуват убедителни доказателства, обикновено под формата на изпълнен договор за продажба, че съществените рискове от собствеността се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие на ръководството в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно. Ако е вероятно, че ще бъдат дадени отстъпки и тяхната стойност може да бъде надеждно измерена, тогава отстъпките се признават като намаление на приходите, когато се признават продажбите. Прехвърлянето на рисковете и изгодите варира според конкретните условия на договора за продажба, като обичайно това става в момента на експедицията на продукцията и стоките.

(ii) Приходи от услуги

Приходите от предоставени услуги се признават пропорционално на степента на завършеност на сделката към отчетната дата. Степента на завършеност обикновено се определя посредством анализ на извършената работа.

(л) Плащания по лизингови договори

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени допълнителни плащания се признават като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Групата определя дали то е, или съдържа лизинг. Конкретен актив е предмет на лизинг, ако изпълнението на споразумението зависи от използването на този определен актив. Споразумение представлява предаване на правото на ползване на актива, ако споразумението предоставя на Групата правото да упражнява контрол върху употребата на базовия актив.

При възникване или след повторна оценка на споразумението, Групата разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Групата заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва диференциалния лихвен процент на Групата.

(м) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства в банкови депозити. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва.

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми и разходи в резултат на увеличение на задължението, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за провизии.

Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база или като финансови приходи, или като финансови разходи, в зависимост дали валутните курсови разлики представляват нетна печалба или нетна загуба.

(н) Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата за отчетния период представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за отчетния период, прилагайки данъчните ставки влезли в сила или по същество въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущите данъчни задължения включват също всяко данъчно задължение възникващо от декларирането на дивиденди.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, използвани за целите на изготвянето на финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики, когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и намаляеми временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Групата взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Групата смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Групата да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода когато такова определяне бъде направено.

(о) Дъщерни дружества

Това са дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и/или има правото да назначи повече от 50 % от Съвета на директорите на съответното дружество или по силата на сключено писмено споразумение за контрол между акционерите и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика (включително по силата на сключено споразумение за контрол между акционери). Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

(п) Принципи на консолидацията

Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода "пълна консолидация", ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно - груповите операции и разчети са напълно елиминирани, включително нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Бизнес комбинации

Групата отчита бизнес комбинациите, използвайки метода на придобиването към датата, на която Групата придобива контрол. Прехвърленото вознаграждение за придобиването се измерва чрез справедливата стойност на предоставените активи, поетите задължения към предишни собственици и предоставените от Групата участия в капитала й. Прехвърленото вознаграждение включва справедливата стойност на всички активи или пасиви, възникващи на база споразумения за прехвърляне на вознаграждения под условие. Придобитите разграничими активи и поети задължения за условни вознаграждения се измерват по

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

справедлива стойност към датата на придобиване. Разходи по сделката се отчитат като разходи при възникване.

Неконтролиращо участие

За всяка бизнес комбинация Групата избира да оценява неконтролиращото участие в придобитото предприятие на база:

- справедлива стойност; или
- пропорционалния дял от разграничимите нетни активи към датата на придобиване, който в общия случай се измерва по справедлива стойност.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат в собствения капитал. Промените в неконтролиращото участие се определят на база пропорционалния дял от нетния актив на дъщерното дружество. Промени в репутацията или в отчетените печалбите или приходи при придобиването не се правят.

Придобивания на дружества под общ контрол

Придобиване под общ контрол е транзакция, при която дружествата или бизнесите, които участват са контролирани от едно и също лице или лица, както преди, така и след сделката. Тези транзакции възникват, когато има смяна на директния собственик на дъщерните дружества, но крайното контролиращо лице остава непроменено.

Когато прехвърленото възнаграждение е по-малко от справедливата стойност на придобитите разграничими нетни активи, разликата се признава в собствен капитал като вноски от акционерите на придобиващия. Когато прехвърленото възнаграждение надвишава справедливата стойност на придобитите разграничими нетни активи, разликата се признава като репутация в консолидирания отчет за финансово състояние.

Провизорно отчитане на придобиването

Групата прилага провизорно отчитане на придобиването с презумпцията, че отчитането на придобиването за някои суми би могло да е непълно. Корекциите, направени по отчитането на придобиването по време на периода на оценяване, могат да повлияят върху признаването и оценката на придобитите активи и поетите задължения, неконтролиращите участия, прехвърлените възнаграждения, всички съществували участия в придобитото дружество преди придобиването, и признатата репутация или печалба от изгодни покупки. През периода на оценката придобиващият следва ретроспективно да коригира признатите към датата на придобиване суми на провизорна база, така че да отразяват получената нова информация относно фактите и обстоятелствата, съществували на датата на придобиване и, ако са известни - такива, повлияли сумите от оценката, признати към тази дата. Периодът на оценка приключва, когато придобиващият получи цялата информация, необходима за пълното отчитане на придобиването, или установи, че допълнителна информация не е налична, и не може да превишава една година от датата на придобиване. Корекции, направени през периода на оценка, се признават ретроспективно, а сравнителната информация се коригира - т.е. сякаш отчитането на бизнес комбинацията е било изцяло извършено към датата на придобиване.

(р) Ключови приблизителни оценки и предположения

Обезценка на вземания - Загуба от обезценка на вземания се формира, когато са налице обективни доказателства, че Групата няма да може да събере цялата сума съгласно оригиналните условия на вземанията.

Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, просрочията в плащането повече от 90 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент, с оглед установяване на реалната възможност за събирането им. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане се прави преценка доколко е гарантирано получаването на средствата.

Загубата от обезценка се възстановява, ако това възстановяване може да бъде обективно отнесено към събитие, станало след като е била призната загуба от обезценка.

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по ефективен лихвен процент. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки. Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се отписва за сметка на коректива.

Обезценка на материални запаси - В края на всяка финансова година Групата извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност. Материалните запаси, налични в склад, но с изтекъл срок на годност се обезценяват 100%

Полезен живот на дълготрайни активи – Групата преглежда определения полезен живот на амортизируемите дълготрайни активи на края на всеки отчетен период.

Репутация - Тества се за обезценка ежегодно и когато обстоятелствата показват, че нейната стойност може да бъде надценена. Обезценката на репутацията се определя, като се оценява възстановимата стойност на всяка единица генерираща парични потоци (или група единици генериращи парични потоци), за които се отнася репутацията. Когато възстановимата стойност на единицата генерираща парични потоци е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с репутация, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

Търговски марки – В края на всяка финансова година Групата извършва преглед за обезценка на търговските марки. Когато възстановимата стойност на търговската марка е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с търговски марки, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

Признаване на данъчни активи - При признаването на отсрочените данъчни активи се оценява вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на всяко от дружествата от Групата да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби.

(с) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

През текущия период Дружеството е възприело всички нови и променени МСФО, които са свързани с дейността ѝ и са в сила за отчетния период, започващ на 1 януари 2018 г. Прилагането им не е довело до значителни промени в счетоводната политика на Дружеството.

Към датата на изготвяне на междинния финансов отчет СМСС/КМРСФО е издал стандарти и разяснения, които все още не са в сила. Някои от тях са приети от Европейския съюз, а други все още не са. Ръководството очаква, че приемането на тези счетоводни стандарти в бъдещи периоди няма да има съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството.

Стандартите, издадени от СМСС/КМРСФО, които все още не са влезли в сила към датата на издаване на междинния финансов отчет и не са приложени по-рано, са изброени по-долу. Дружеството възнамерява да приеме тези стандарти, когато те влязат в сила.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет следните стандарти са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

МСФО 16 Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019); Стандартът представлява значителна промяна в счетоводното представяне и отчитане при лизингополучателите. Той изисква да се признават активи и задължения по всички лизингови договори (финансови и оперативни), освен ако не са на ниска стойност или за по-малко от 12 месеца. При приемане на

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

стандарта, лизинговите договори ще формират актив „Право на ползване“ и лизингово задължение за бъдещи плащания.

Изменение на МСФО 9 “Финансови инструменти” – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

МСФО 17 “Застрахователни договори” (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);

Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъка върху доходите“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);

Изменение на МСС 19 “Доходи на Наети Лица” – Изменение, съкращаване или уреждане на плана (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019). Изменения към препратките към Общата рамка за изготвяне и представяне на финансови отчети в Международните стандарти за финансово отчитане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);

4. Дълготрайни материални активи

<i>В хиляди лева</i>	Земни	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар и други дълготрайни активи	В процес на придобиване и изграждане	Общо
Отчетна стойност								
Баланс към 31 декември 2017	16 466	87 868	36 366	22 665	12 576	3 840	4 707	184 488
Придобити активи	490	2 900	4 787	2 720	1 743	112	10 905	23 657
Трансфер	-	-	(5)	-	-	-	(438)	(443)
Отписани активи	-	-	(85)	-	(67)	(147)	(9 962)	(10 261)
Баланс към 31 декември 2018	<u>16 956</u>	<u>90 768</u>	<u>41 065</u>	<u>25 385</u>	<u>14 252</u>	<u>3 805</u>	<u>5 212</u>	<u>197 441</u>
Амортизация								
Баланс към 31 декември 2017	-	(878)	(3 129)	(257)	(8 115)	(2 169)	-	(14 548)
Амортизация за периода	-	(906)	(3 053)	(352)	(925)	(313)	-	(5 549)
Отписана амортизация за периода	-	-	12	-	32	79	-	123
Баланс към 31 декември 2018	<u>-</u>	<u>(1 784)</u>	<u>(6 170)</u>	<u>(609)</u>	<u>(9 008)</u>	<u>(2 403)</u>	<u>-</u>	<u>(19 974)</u>
Балансова стойност								
Към 31 декември 2017	16 466	86 990	33 237	22 408	4 461	1 671	4 707	169 940
Към 31 декември 2018	<u>16 956</u>	<u>88 984</u>	<u>34 895</u>	<u>24 776</u>	<u>5 244</u>	<u>1 402</u>	<u>5 212</u>	<u>177 469</u>

Групата е учредила особен залог на сгради, машини и оборудване по договори за кредит (виж бележка 18).

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

5. Нематериални активи

Нематериалните активи представляват търговски марки, програмни продукти, сертификати по ISO, комплексни разрешителни и други.

<i>В хиляди лева</i>	Търговски марки	Софтуер	Подобрения на наети активи	Лицензи и други	Общо
Отчетна стойност					
Към 31 декември 2017	53 273	47	678	310	54 308
Придобити	-	4	-	97	101
Към 31 декември 2018	<u>53 273</u>	<u>51</u>	<u>678</u>	<u>407</u>	<u>54 409</u>
Амортизация					
Към 31 декември 2017	-	(40)	(104)	(191)	(335)
Амортизация за периода	-	(1)	-	(136)	(137)
Към 31 декември 2018	<u>-</u>	<u>(41)</u>	<u>(104)</u>	<u>(327)</u>	<u>(472)</u>
Балансова стойност					
Към 31 декември 2017	<u>53 273</u>	<u>7</u>	<u>574</u>	<u>119</u>	<u>53 973</u>
Към 31 декември 2018	<u>53 273</u>	<u>10</u>	<u>574</u>	<u>80</u>	<u>53 937</u>

При учредяването на „Градус“ АД и апортирането на дялове от „Градус-1“ ЕООД се признават разграничени нематериални активи „Търговски марки“ с неограничен полезен живот. Първоначално са признати по справедлива стойност, определена от доклад на независим лицензиран оценител. Справедливата стойност на търговските марки не се различава от балансовата стойност. Капитализирани в резултат на осъществените бизнес-комбинации търговски марки са: „ГРАДУС“ и „АЗ ЯМ“.

6. Репутация

Придобиването на Градус-1 ЕООД, Жюлив ЕООД, Лора-2004 ЕООД, Милениум 2000 ЕООД и Градус-98 АД е направено при учредяването на капитала на Градус АД чрез апортни вноски, представляващи 100% от дяловия капитал на Градус-1 ЕООД, Лора-2004 ЕООД и Милениум 2000 ЕООД и 99,94% от капитала на Градус-98 АД, които са оценени от лицензиран оценител към датата на транзакцията. Използваният метод за оценка е чиста стойност на активите. Градус АД е регистрирано в търговски регистър на дата 28.11.2017г.

Репутация възниква, когато Дружеството-майка придобие контрол и се определя като превишението на прехвърленото възнаграждение по справедлива стойност и не-контролиращото участие в придобиваното дружество над справедливата стойност на разграничимите нетни активи в него. Към 31.12.2018г. Репутацията е в размер на **20 656 хил.лв.**

Репутацията се тества за обезценка ежегодно и когато обстоятелствата показват, че нейната стойност може да бъде надценена. Обезценката на репутацията се определя, като се оценява възстановимата стойност на всяка единица генерираща парични потоци (или група единици генериращи парични потоци), за които се отнася репутацията. Когато възстановимата стойност на единицата генерираща парични потоци е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с репутация, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти представляват земи и сгради, отдадени под наем. Първоначално се оценяват по цена на придобиване и при последваща оценка по справедлива стойност, определена от независим лицензиран оценител, като промените се признават в печалбата или загубата. Справедливата стойност отразява действителното състояние на инвестиционния имот в условията на конкурентен пазар в същото населено място и състояние на имота. Към 31.12.2018 г. балансовата стойност на инвестиционните имоти е в размер на 7 077 хил. лева (2017: 6 350 хил. лева).

8. Инвестиции на разположение за продажба

Групата притежава акции в дружество „Екобулпак“ АД на стойност 1 хил.лв.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

9. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Суровини и материали	23 899	20 850
Продукция	7 228	6 833
Стоки	12 727	7 298
Животни за угодяване	5 549	4 662
Незавършено производство	4 170	4 129
Общо материални запаси	53 573	43 772

Групата е учредила особен залог на материални запаси по договори за кредит (Виж бележка 18).

10. Търговски вземания

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Вземания от контрагенти	20 857	30 167
Обезценка на вземанията	(512)	-
Вземания от доставчици по аванси	7 856	4 214
Общо вземания	28 201	34 381

11. Предоставени заеми

Заемите, предоставени на несвързаните лица са със следните условия:

Валута	Договорена главница	Падеж	Лихвен %	Салдо към 31.12.2018г.	в т.ч. лихва
лева	270	31.12.2019	2.00%	270	-
лева	70	19.03.2019	2.50%	70	-
лева	334	20.03.2019	2.50%	304	-
лева	60	18.04.2019	2.50%	60	-
лева	180	08.05.2019	2.50%	162	-
лева	65	17.05.2019	2.50%	65	-
лева	110	25.05.2019	2.50%	102	-
лева	60	15.06.2019	2.50%	60	-
лева	230	31.10.2019	2.50%	230	-
лева	120	30.11.2019	2.50%	120	-
лева	1 725	30.12.2019	2.50%	1 720	-
лева	2 848	31.12.2019	2.50%	2 841	1
лева	770	31.12.2019	4.00%	770	-
лева	20	31.12.2019	7.00%	13	-
	6 862			6 787	1

12. Други текущи вземания и предплатени разходи

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Данъци за възстановяване	1 799	955
Съдебни и присъдени вземания	71	55
Други вземания по лихви	-	77
Разходи за бъдещи периоди	284	145
Други вземания	276	174
Общо	2 430	1 406

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

13. Пари и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Парични средства в брой	350	97
Парични средства по разплащателни сметки	6 910	2 792
Общо парични средства и парични еквиваленти	7 260	2 889

14. Собствен капитал

Основен капитал

	Брой акции с право на глас	Брой акции без право на глас	Стойност в хил. лева
Към 31 декември 2018 г.	<u>243 608 710</u>	<u>-</u>	<u>243 609</u>

Акционери на „ГРАДУС“ АД към 31 декември 2018 г. са както следва:

Дружество	Брой акции с право на глас	Брой акции без право на глас	% Акционерен дял
Иван Ангелов Ангелов	99 195 645	-	40,72
Лука Ангелов Ангелов	99 195 645	-	40,72
Юридически лица	38 134 878	-	15,65
Индивидуални акционери	7 082 542	-	2,91
Общо:	<u>243 608 710</u>	<u>-</u>	<u>100,00</u>

Собствен капитал

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Основен капитал	243 609	221 000
Премиен резерв	44 200	44 200
Премиен резерв от емитиране на ценни книжа	18 087	-
Преоценъчен резерв	(35)	-
Резерв от актюерски преоценки	(49)	(29)
Натрупана печалба/загуба	17 554	3 372
Неконтролиращо участие	1 670	1 556
Общо собствен капитал	325 036	270 099

15. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Признатите отсрочени данъчни активи и пасиви се дължат на следните позиции:

	Активи		Пасиви		Нетно	
<i>В хиляди лева</i>	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Имоти, машини и оборудване	254	-	(328)	(9 697)	(9 771)	(9 697)
Нематериални активи	-	-	-	(5 327)	(5 327)	(5 327)
Преоценъчен резерв	9	-	-	-	9	-

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

Последващи оценки на инвестиционни имоти	48	-	-	(453)	(405)	(453)
Данъчна загуба	109	21	-	-	130	21
Обезценка на вземанията	174	124	(4)	-	294	124
Доходи на персонала	6	3	-	-	9	3
Дългосрочни доходи при пенсиониране	7	20	-	-	27	20
Обезценка на материални запаси	429	354	-	-	783	354
Компенсиреми отпуски	13	18	-	-	31	18
	1 049	540	(332)	(15 477)	(14 220)	(14 937)

Движение във временните разлики през периода 01.01.2018 – 31.12.2018

В хиляди лева

	Баланс 31.12.2017	Печалби и загуби	Друг всеобхватен доход	Признати в: Баланс 31.12.2018
Имоти, машини и оборудване	(9 697)	(74)	-	(9 771)
Нематериални активи	(5 327)	-	-	(5 327)
Преоценъчен резерв	-	-	9	9
Последващи оценки на инвестиционни имоти	(453)	48	-	(405)
Данъчна загуба	21	109	-	130
Обезценка на вземания	124	170	-	294
Доходи на персонала	3	6	-	9
Дългосрочни доходи при пенсиониране	20	-	7	27
Обезценка на материални запаси	354	429	-	783
Компенсиреми отпуски	18	13	-	31
Общо:	(14 937)	717	-	(14 220)

16. Дългосрочни задължения към персонала

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2018 година при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Сегашна стойност на задълженията на 01 януари	211	211
Плащания през периода	-	-
Ефекти от последващи оценки за периода	61	-
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	272	211

17. Други нетекущи задължения

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
----------------------	-----------------------	-----------------------

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

Дългосрочна част на финансиране за ДМА	1 625	297
Общо	<u>1 625</u>	<u>297</u>

Получено е финансиране по договор от 2014г. между „Милениум 2000“ ЕООД и Държавен фонд „Земеделие“ за придобиване на дълготрайни материални активи. Стойността на одобреното финансиране по този договор е в размер на 924 хил.лв.

Краткосрочната част на финансиране е 74 хил.лева

Получено е финансиране по договор от 2015г. между „Градус–98“ АД (Бисер Олива 98“ АД) и Държавен фонд „Земеделие“ за придобиване на дълготрайни материални активи. Стойността на одобреното финансиране по този договор е в размер на 200 хил.лв.

Краткосрочната част на финансиране е 44 хил.лева

Получено е финансиране по договор от 2018г. между „Градус–1“ ЕООД и Държавен фонд „Земеделие“ за придобиване на дълготрайни материални активи. Стойността на одобреното финансиране по този договор е в размер на 1 565 хил.лв.

Краткосрочната част на финансиране е 130 хил.лева

18. Банкови заеми

Банка	Валута	Лихвен процент %	Падеж	2018		2017	
				Задължение хил.лв.	Разрешен лимит хил.лв.	Задължение хил.лв.	Разрешен лимит хил.лв.
"Банка 1" - кредитополучател Градус-1 ЕООД							
Заем 1	Лева	СДИ+1.26%	30.09.2019	11 569	12 000	11 568	12 000
Заем 2	Лева	СДИ+1.26%	30.09.2019	400	2 800	2 792	2 800
Заем 3	Лева	СДИ+1.26%	30.09.2019	-	8 000	10 041	15 000
"Банка 1" - кредитополучател Градус-3 АД							
Заем 1	Лева	СДИ+1.26%	30.09.2019	-	12 000	-	12 000
Заем 2	Лева	СДИ+1.26%	30.09.2019	-	2 800	-	2 800
Заем 3	Лева	СДИ+1.26%	30.09.2019	-	8 000	-	15 000
"Банка 2" - кредитополучател Градус-3 АД							
Заем 1	Лева	ПЛИ+1.37%	31.07.2019	-	10 000	3 300	10 000
"Банка 3" - кредитополучател Градус-3 АД							
Заем 1	Евро	1м euribor+1.15%	30.09.2019	-	16 625	6 602	16 625
Заем 2	Евро	1м euribor+1.15%	30.09.2019	-	12 713	12 552	12 713
Заем 3	евро	1м euribor+1.15%	30.09.2019	-	9 779	35	9 779
Общо краткосрочни задължения:				<u><u>11 969</u></u>		<u><u>46 890</u></u>	

СДИ – среднопретеглен депозитен индекс.

ПЛИ – променлив лихвен индекс за съответния период на олихвяване, „Приложимият Лихвен индекс е Осреднен депозитен индекс / ОДИ / в размер на 0,12%. Към датата на сключване на настоящия Анекс приложимият размер на Годишния лихвен процент за редовен дълг е 1,50 %“.

Банковите заеми са обезпечени с активи на Групата, както следва:

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

		ДМА хил. лв.	Материални запаси хил. лв.
Градус 3	Заем 1	-	-
Градус 1	Заем 1	9 923	3 500
Градус 3	Заем 2	-	-
Градус 1	Заем 2	-	-
Градус 3	Заем 3	2 533	-
Градус 1	Заем 3	19 207	-
Градус 3	Заем 1	14 036	-
Градус 3	Заем 1	3 957	-
Градус 3	Заем 2	1 169	13 651
Градус 3	Заем 3	-	9 231
Общо:		50 825	26 382

19. Търговски задължения

В хиляди лева

Задължения към доставчици
 Задължения по получени аванси

	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
	5 745	6 679
	33	38
	5 778	3 717

20. Задължения за данъци

В хиляди лева

ДДС за внасяне
 Корпоративен данък
 Данък върху дохода на физически лица
 Други

	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
	1 053	817
	27	16
	149	74
	9	35
	1 238	942

21. Задължения към персонала и социалното осигуряване

В хиляди лева

Задължения към персонала
 Задължения по социално осигуряване
 Задължения по неизползвани отпуски
Общо

	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
	1 526	1 040
	550	410
	61	42
	2 137	1 492

22. Други текущи задължения

В хиляди лева

Задължение по договор за доставка на ДМА
 Други финансираня
 Финансиране за ДМА
 Задължения по дивиденди на физически лица
 Задължения по застраховки
 Запор
 Други
Общо

	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
	394	383
	-	129
	248	74
	10	-
	39	26
	14	14
	77	5
	782	631

23. Приходи от продажби

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

<i>В хиляди лева</i>	2018г.	28.11.2017г.- 31.12.2017г.
Продажба на готова продукция	113 365	10 741
Продажба на стоки	27 754	7 445
Продажба на услуги	807	66
	141 926	18 252

24. Други доходи от дейността

<i>В хиляди лева</i>	2018г.	28.11.2017г.- 31.12.2017г.
Приходи от финансиране	11 019	633
Приходи от наеми	722	102
Приходи от продажба на материали и ДМА нето	549	486
Приходи от преоценка на инвестиционни имоти	486	-
Приходи от преоценка на биологични активи	424	759
Приходи от провизии - кредитен риск	1 917	-
Приходи от провизии - актюерска оценка	43	-
Приходи от компенсируеми отпуски	11	1 601
Други	361	19
	15 532	3 600

25. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	2018г.	28.11.2017г.- 31.12.2017г.
Разходи за суровини и материали	53 430	6 450
Основни спомагателни материали	8 991	-
Разходи за ел. енергия	3 460	279
Разходи за гориво и смазочни материали	686	165
Отоплителни материали	1 751	171
Природен газ	1 050	109
Вода и водна пара	395	23
Други	8 990	174
	78 753	7 371

26. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	2018г.	28.11.2017г.- 31.12.2017г.
Маркетинг и реклама	2 228	168
Спедиторски услуги и комисионни	641	84
Разходи за наеми	124	56
Транспортни услуги	453	49
Разходи за ремонт и поддръжка	590	39
Такси, сертификати, разрешителни	236	31
Разходи за данъци и такси	507	-
Застраховки	383	29
Ветеринарни услуги и изследвания	307	15
Охрана	171	28
Разходи за одит	89	-
Комисионни	225	-
Разходи за бонуси	-	492
Разходи за консултантски услуги	918	-
Абонаментни такси	17	30
Правни услуги	29	30

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

Преводачески услуги	13	-
Други	1 129	60
	8 060	1 111
27. Разходи за персонала		
<i>В хиляди лева</i>	2018г.	28.11.2017г.- 31.12.2017г.
Разходи за заплати	19 789	1 264
Разходи за осигуровки	3 410	239
	23 199	1 503
28. Други разходи		
<i>В хиляди лева</i>	2018г.	28.11.2017г.- 31.12.2017г.
Брак на материални запаси	2 359	211
Обезценка на биологични активи	10 742	50
Провизия за компенсируем отпуск	13	48
Разходи за персонала при пенсиониране	29	70
Липси на активи	45	7
Фири	6	1
Отписани вземания	200	16
Провизии на вземания-кредитен риск	133	-
Други	1 364	29
	14 891	432
29. Финансови приходи и разходи		
<i>В хиляди лева</i>	2018г.	28.11.2017г.- 31.12.2017г.
Приходи от лихви	165	14
Приходи от промяна на валутни курсове	451	-
Общо финансови приходи	616	14
Разходи за лихви	(473)	(224)
Разходи от промяна на валутни курсове	(282)	(6)
Други финансови разходи	(222)	(8)
Общо финансови разходи	(977)	(238)
Общо финансови приходи/разходи нето	(361)	(224)
30. Разходи за данъци		
Текущ данък за периода 01 януари – 31 декември 2018		
Данък за периода	(1 872)	(658)
Отсрочен данък		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	526	(22)
Общо данъци признати в печалби и загуби	(1 346)	(680)
31. Финансови инструменти		
Кредитен риск		
Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция.		
Максималната кредитна експозиция към датата на отчета е:		
<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

Вземания от свързани лица	6 245	4 947
Търговски вземания	20 857	30 167
Предоставени заеми	6 787	1 380
Пари и парични еквиваленти	6 910	2 792
Общо активи:	40 799	39 286

Валутен риск

Експозиция към валутен риск

В някои случаи дружества в Групата осъществяват сделки, деноминирани в чуждестранна валута. Групата е изложена на валутен риск, свързан с възможни колебания в курса на чуждестранните валути. Към момента този риск се свързва с колебания в курса на щатския долар, който се използва от Групата при търговия със земеделска продукция.

Ликвиден риск

По-долу са договорните падежи на финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, изключващи ефекта от договорености за нетиране:

31 декември 2018г.

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 м.	6-12 м.
Банкови заеми	11 969	11 969	-	11 969
Задължения към свързани лица	579	579	579	-
Търговски задължения	5 745	5 745	5 745	-
Общо:	18 293	18 293	6 324	11 969

31 декември 2017г.

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 м.	6-12 м.
Банкови заеми	46 890	46 890	-	46 890
Задължения към свързани лица	479	479	479	-
Търговски задължения	3 379	3 679	3 679	-
Общо:	51 048	51 048	4 158	46 890

Лихвен риск

Като цяло Групата няма съществени лихвоносни активи. Поради този факт приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища. Същевременно Групата е изложена на лихвен риск от своите банкови заеми. Те са обичайно с променлив лихвен процент, който носи лихвен риск за паричните му потоци.

<i>В хиляди лева</i>	Лихвени		Безлихвени	Общо
31 декември 2018г.	<i>Фиксиран лихвен %</i>	<i>Променлив лихвен %</i>		
Вземания от свързани лица	5 454	-	791	6 245

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

Търговски вземания	-	-	20 857	20 857
Предоставени заеми	6 787	-	-	6 787
Парични средства и еквиваленти	-	-	7 260	7 260
Общо финансови активи	12 241	-	28 908	41 149
Банкови заеми	-	11 969	-	11 969
Търговски задължения	-	-	5 745	5 745
Задължения към свързани лица	-	-	579	579
Общо финансови пасиви	-	11 969	6 324	18 293

<i>В хиляди лева</i>	Лихвени		Безлихвени	Общо
	Фиксиран лихвен %	Променлив лихвен %		
<i>31 декември 2017г.</i>				
Вземания от свързани лица	2 204	-	2 743	4 947
Търговски вземания	-	-	30 167	30 167
Предоставени заеми	1 380	-	-	1 380
Парични средства и еквиваленти	-	-	2 889	2 889
Общо финансови активи	3 584	-	35 799	39 383
Банкови заеми	-	46 890	-	46 890
Търговски задължения	-	-	3 679	3 679
Задължения към свързани лица	-	-	479	479
Общо финансови пасиви	-	46 890	4 158	51 048

Справедливи стойности

Справедливи стойности сравнени с балансови стойности

Справедливите стойности на финансови активи и пасиви, заедно с балансовите стойности включени в отчета за финансово състояние са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.		31 декември 2017г.	
	Балансова стойност	Справедлива стойност	Балансова стойност	Справедлива стойност
Вземания от свързани лица	6 245	6 360	4 947	4 947
Търговски вземания	20 345	20 857	30 167	30 167
Предоставени заеми	6 787	6 843	1 380	1 380
Пари и парични еквиваленти	7 260	7 260	2 889	2 889
Общо активи	40 637	41 320	39 383	39 383
Задължения към свързани лица	579	579	479	479
Търговски задължения	5 745	5 745	3 679	3 679
Банкови заеми	11 969	11 969	46 890	46 890
Общо задължения	18 293	18 293	51 048	51 048

32. Вземания от свързани предприятия

Идентифициране на свързаните лица

За целта на изготвянето на настоящият консолидиран финансов отчет собствениците, дружествата под техен контрол, служителите на ръководни постове (ключов управленски персонал), както и близки членове на техните семейства, включително и дружества, контролирани от тях се третираат като свързани лица.

Свързани лица:

Свързаност

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
Към 31 Декември 2018 година

Лука Ангелов Ангелов	Собственик на капитала
Иван Ангелов Ангелов	Собственик на капитала
„Градус-1“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Градус-3“ АД	Дъщерно дружество
„Милениум 2000“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Градус-98“ АД	Дъщерно дружество
„Жюлив“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Лора-2004“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Енерджи-2“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Агро Инвест-7“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Мирена“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Голд Агро-2005“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Аязмо“ АД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Мариета“ ЕООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Търговски дом“ ЕООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Волф“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Бисер Олива“ АД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
ЕТ „Градус-Иван Ангелов-55“	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Екуити Инвест-1“ АД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Екуити Инвест-2“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„М.О. Стара Загора“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Бисер Дистрибушън“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Загора Ойл“ ООД	Свързаност чрез лице, имашо значително влияние
„Ел Джи Ауто“ ООД	Свързаност чрез лице, член на СД

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Предоставени търговски заеми	5 454	2 204
Вземания по продажби на продукцията и материали	791	2 743
Общо вземания от свързани предприятия:	6 245	4 947

Вземанията по предоставени търговски заеми на свързаните лица са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Главница по предоставени търговски заеми	4 946	1 680
Обезценка	(48)	-
Лихва	561	524
Обезценка	(5)	-
	5 454	2 204

Вземанията по продажби на продукцията са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018г.	31 декември 2017г.
Вземания по продажби на продукцията и материали	853	2 743
Обезценка	(62)	-
	791	2 743

Вземанията по продажби на продукцията и материали са текущи и безлихвени.

Задълженията към свързани предприятия са както следва:

Покупки на стоки и материали в размер на 579 хил.лв. (2017г. 479 хил.лв.).

Задълженията към свързани предприятия са текущи, безлихвени и не са обезпечени допълнително.

33. Условни задължения

Групата е предоставила гаранция за добро изпълнение в размер на 80 хил.лв. за обезпечаване на задължение на Марина 2003 ЕООД към „Югозападно държавно предприятие“.

34. Събития след отчетната дата

Няма съществени събития възникнали след 31 декември 2018 г., които да изискват допълнителни корекции и/или оповестявания.